

ANNO 1862

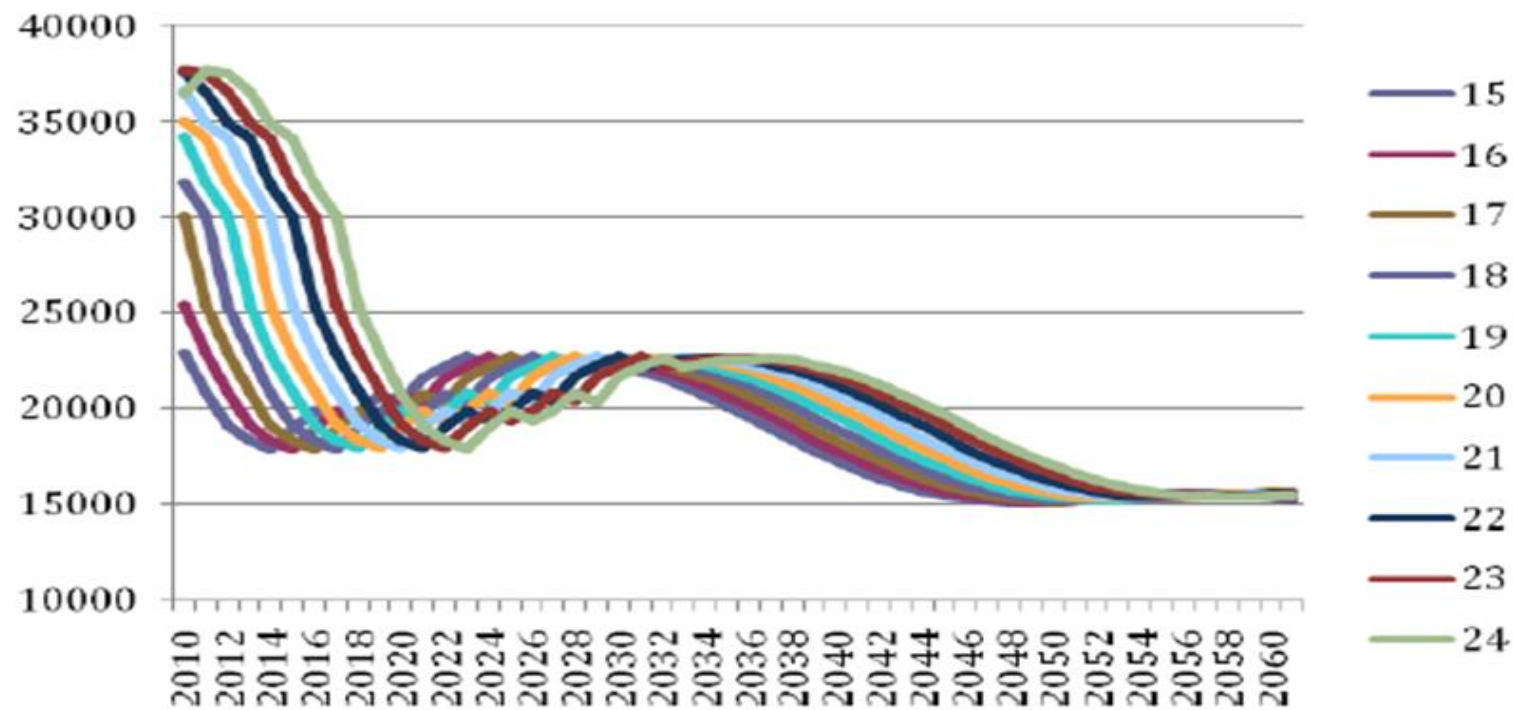
Demogrāfijas ietekme uz studentu skaitu nākotnē

2013.- 2020.- 2060.gads

ANNO 1862

2. attēls. Jauniešu skaits 15-24 gadu vecumā, prognozes Latvijai līdz 2060. gadam

Avots: Eurostat population projections (EUROPOP2008)

ANNO 1862

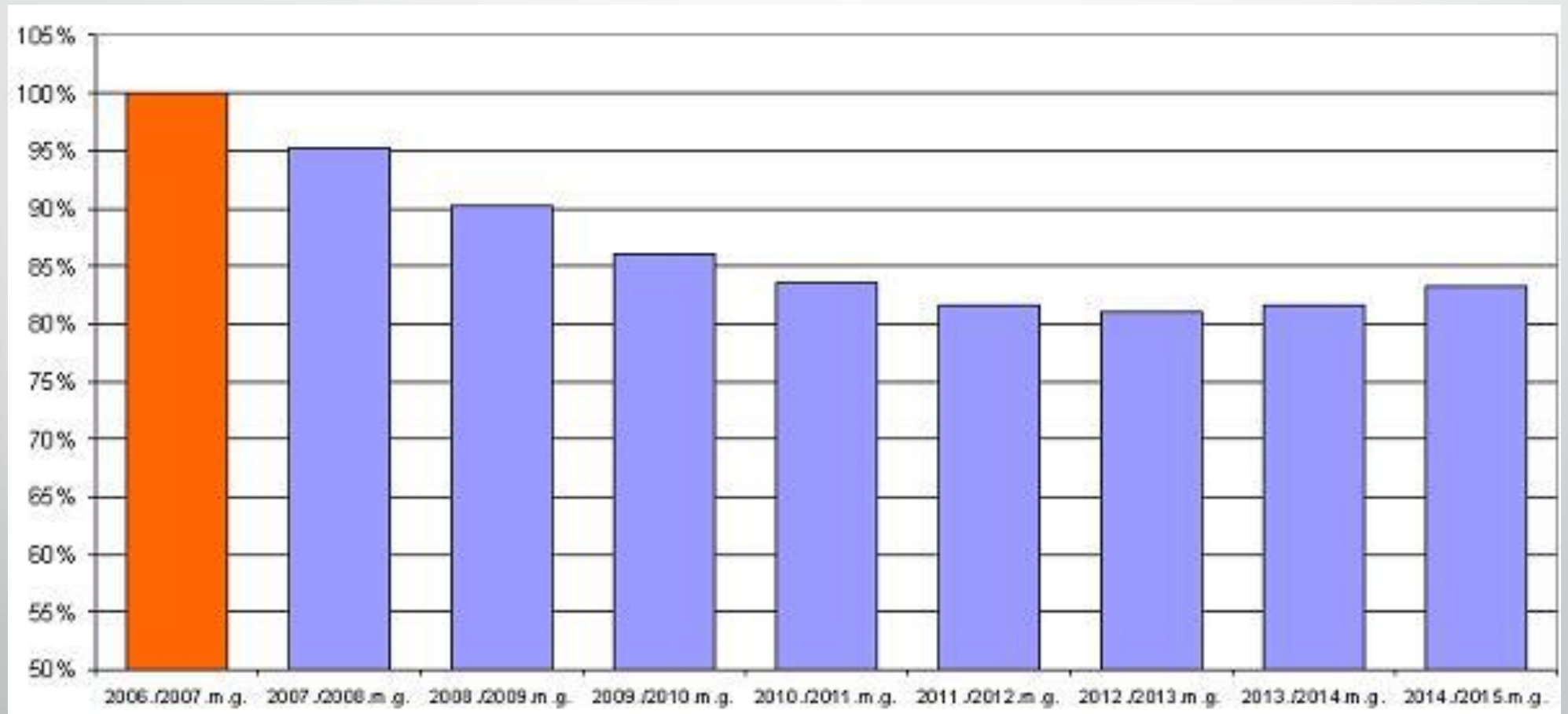
- Iedzīvotāju skaita prognozes (Eurostat, EUROPOP2008) liecina, ka Latvijā iedzīvotāju skaits 15-24 gadu vecumā, kas ir potenciālie studenti, samazināsies par 40 procentiem nākamo 10 gadu laikā, un saglabāsies tādā līmenī turpmākos gadus. Tātad, potenciālo studentu skaits augstākās izglītības iestādēs samazinās.
- Visi scenāriji norāda uz nozīmīgu studējošo skaita samazināšanos – robežās no 18 līdz 38 procentiem 2020. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu. “Tradicionālās vecumgrupas” studentu (18-24) skaits samazināsies no pašreizējiem 64 procentiem līdz 44-50 procentiem 2020. gadā, skaitliskā ziņā- ap 14 000 studentu.

Statistika

**Kopējā skolēnu skaita izmaiņu prognoze
vispārizglītojošās dienas skolās
no 2006./2007.m.g. līdz 2014./2015.m.g.**

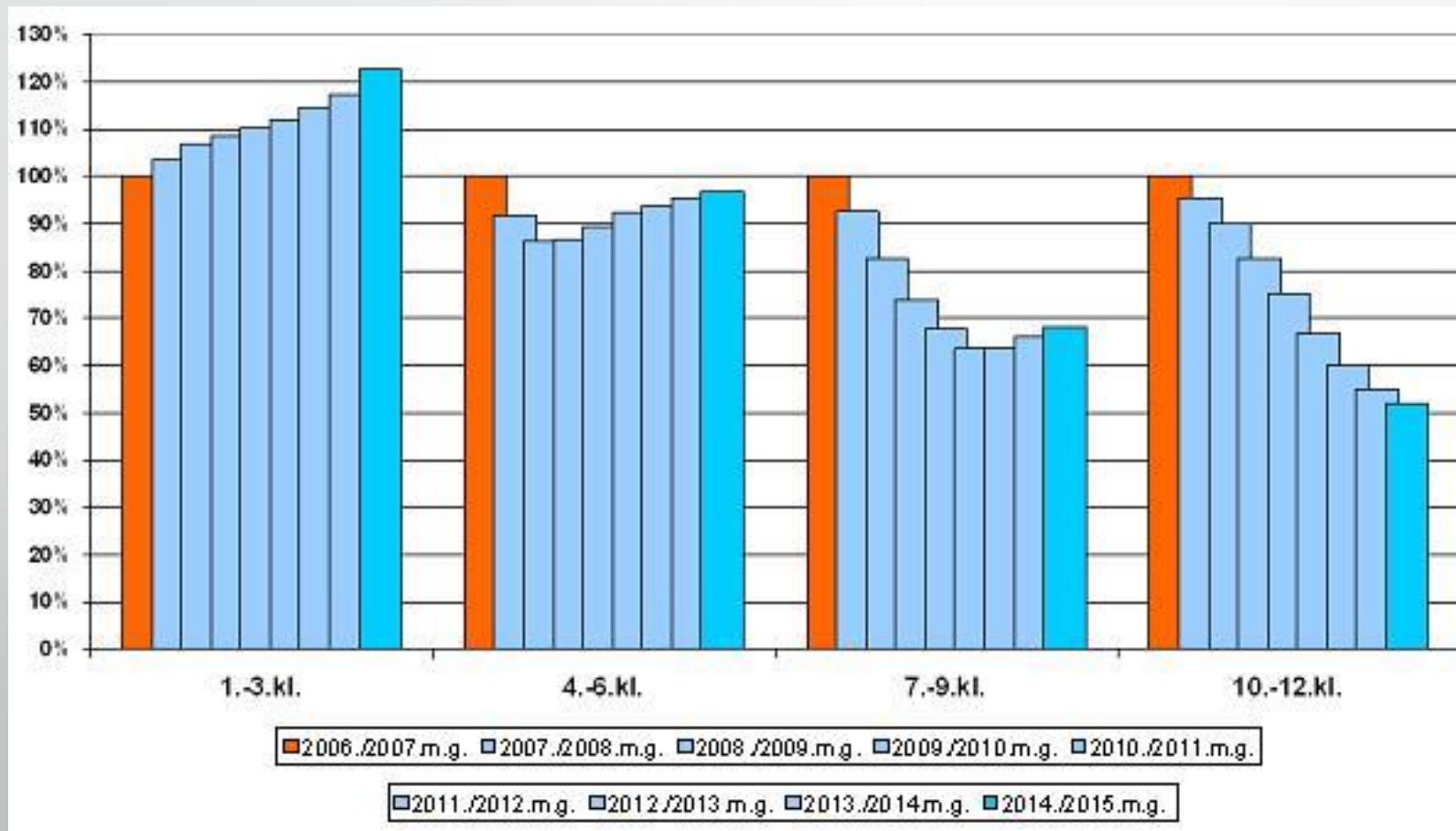
ANNO 1862

Skolēnu skaita izmaiņu prognoze pa klašu grupām vispārizglītojošās dienas grupās

ANNO 1862

ANNO 1862

- Pēc Centrālās statistikas pārvaldes Sociālās statistikas departamenta ledzīvotāju statistikas daļas sniegtās informācijas, prognozējot skolēnu skaita izmaiņas nākamajos mācību gados, jāsecina, ka **kopējais skolēnu skaits turpinās samazināties vēl 5 gadus, pie tam nākamajos trīs gados samazinājums būs par apmēram 10 000 skolēnu.**
- 12. klases izglītojamo skaits no 16312 skolēniem 2009/10 ir samazinājies līdz 11941 skolēniem 2012/13 mācību gadā. Kritums sastāda 4398 skolēnus 4 gadu laikā.
- Vidusskolās paliek mācīties tikai 55,7% no tiem skolēniem, kas ieguvuši obligāto pamatizglītību.
- 2013.gadā LR kopā vidusskolniekiem izsniegti 24225 sertifikāti, no tiem tikai 4,6% par nokārtoto eksāmenu fizikā un **2,7% par nokārtoto eksāmenu ķīmijā.**
- Matemātikas CE vidējie rezultāti ir zem 40% līmeņa. Visaugstākie sasniegumi CE matemātikā, fizikā un ķīmijā ir Valsts ģimnāziju skolniekiem.

Studijas ārzemēs

- Pētījums Rīgas rajona vidusskolu 11.-12.klases skolēnu vidū. Pētījumā 30% no dalībniekiem uz jautājumu, kur viņi plāno studēt, ir atbildējuši, ka plāno studēt ārpus Latvijas. 23.3% plāno studēt Eiropas Savienībā, savukārt 6.7% plāno studēt citur.
- Vienlaicīgi pētījums par vecāku uzskatiem atklāj, ka 54% (!!!) no pētījumā dalību ņēmušajiem vecākiem uzskata, ka viņu bērniem vajadzētu doties studēt ārpus Latvijas. Pieticīgāku tendenci atspoguļo pētījums skolotāju vidū, kurā skolotāji uzskata, ka 20% no 11.-12.klašu skolēniem plāno studēt ārpus Latvijas.

- Latvijā nav pieejami statistikas dati par migrāciju studiju nolūkā, tomēr netieši uz to norāda pieprasījums pēc IELTS, TOEFL sertifikātiem un diploma pielikumiem angļu valodā, kas ir nepieciešami, lai studētu augstskolās Lielbritānijā, Austrālijā, Kanādā un citur pasaulē. Pēc pieejamajiem datiem 2008./2009.akadēmiskajā gadā šo testu kārtoja 834 cilvēki, taču jau 2009./2010.un 2010./2011.gadā cilvēku skaits jau sasniedza 1600 .

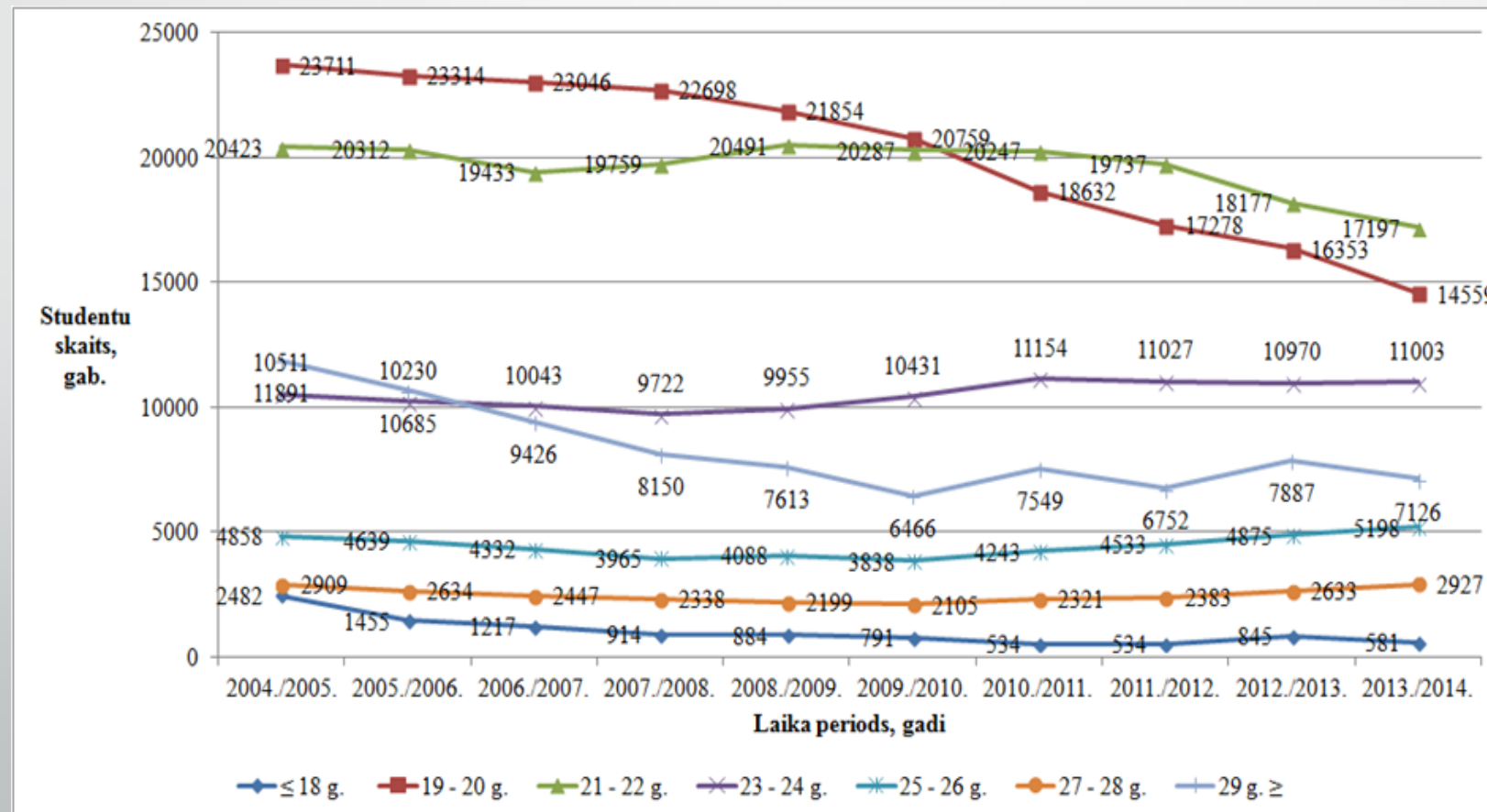
ANNO 1862

- Tā kā visā Eiropā notiek demogrāfiskās pārmaiņas un tā rezultātā augstskolās samazinās studentu skaits, daudzas valstis ir ieviesušas studiju programmas angļu valodā un mērķtiecīgi strādā, lai piesaistītu studentus no citām valstīm.
- Eiropas Savienības pilsoņiem to vēl vairāk atvieglo pieejamās stipendiju shēmas (Erasmus).
- Pateicoties vienotajai izglītības telpai, jauniešiem vienkāršāka ir kļuvusi diplomu atzīšana, kā arī vairs nav nepieciešamas vīzas.
- Lai gan studiju un dzīvošanas izmaksas jauniešiem ārzemēs ir lielākas, tomēr tiek uzskatīts, ka tiek iegūta augstākas kvalitātes izglītība un tās „value-for-money” ir daudz augstāka.

ANNO 1862

Studentu skaita izmaiņas pa vecuma grupām pilna laika studiju griezumā no 2004.gada līdz 2014.gadam

- 5 gadu laikā iezīmējas satraucoša tendence 19-20 gadu un 21-22 gadu vecuma grupās, kur kopš 2009.gada ir vērojams pastāvīgs studējošo skaita kritums. Šo divu vecuma grupu studenti 2013./2014.mācību gadā kopā sastāda 54% no pilna laika studijās studējošo skaita,
- 2009./2010.mācību gadā šīs vecuma grupas sastādīja 63% no pilna laika studijās studējošo skaita. Tātad šo vecuma grupu īpatsvars ir samazinājies par 9%.
- Pieaugoša tendence ir vērojama vecuma grupās, kur vispārējā izglītība ir iegūta iepriekšējos gados – 25-26 gadu (īpatsvars 9%), 27-28 gadu (īpatsvars 5%) un 29 gadu un vecāku studentu grupā (īpatsvars 12%), kas liecina par studentu vidējā vecuma pieaugumu pilna laika studijās.

Ko varam darīt ?

- Sākt strādāt ar 1-4.klašu skolēniem/pirmsskolu, turpinot veiksmīgi attīstīt Bērnu Universitāti;
- Sākt darbu ar pamatskolu skolēniem, ieinteresējot apgūt tehniskās lietas caur interešu izglītības jomu (Matlab projekts- robotiņi skolām, ķīmiķu dienas, olimpiādes vidusskolēniem un pamatskolai);
- Lobijs IZM par fizikas un ķīmijas noteikšanu par obligātiem mācību priekšmetiem;
- Sadarbība ar eksakto priekšmetu skolotājiem (studenti pasniedz 1 stundu skolā), viņu apmācība, iesaistīšana interaktīvu skolas programmu izstrādē;
- Fakultatīvās nodarbības/ kursi 1.kursa studentiem ķīmijā, fizikā un matemātikā, lai uzlabotu zināšanas augstskolai nepieciešamajā līmenī, ko nav veikušas vidusskolas.

- Sadarbība ar nozares kompānijām, kopīgi aicināt izvēlēties vidusskolās mācīties eksaktos priekšmetus, jo darbs nozarē būs atrodams.
- Kopīgi veidot kampaņas medijos vai reklāmas kampaņu 2014/2015.
- Fakultātes- kopīgi izstrādāt mācību programmas ar uzņēmējiem.
- Reizi gadā rīkot uzņēmēju dienas, kad izrunāt nozares problēmas, risinājumus, nepieciešamo kadru sagatavošanu utt.